

Sygn. akt V U 165/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku T. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania T. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 16 stycznia 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 165/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 16 stycznia 2015 r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 07 stycznia 2015r. odmówił T. L. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, powołując się na art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, iż wnioskodawca nie spełnia przesłanki posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w dniu wejścia w życie ustawy (01 styczeń 1999r.) udowodnił 27 lat, 7 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okresy nieskładkowe 15 dni oraz udowodnił 10 lat, 8 miesięcy i 29 dni okresu pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat (okres od 12 czerwca 1974r. do 10 marca 1985r.).

Zakład nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) od 11 marca 1985r. do 31 grudnia 1985r., na podstawie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 listopada 1985r., ponieważ nie określono charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze oraz nie określono zajmowanego stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub uchwały właściwego ministra.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę i uwzględnienie jego pracy w warunkach szczególnych w Spółdzielni (...) w L. w okresie od 10 marca 1986r. do 13 lipca 1992r. na stanowisku spawacza-montera konstrukcji stalowych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione. Organ rentowy wskazał, iż nie rozpatrywał jako pracy w szczególnych warunkach wnioskowanego w odwołaniu okresu, bowiem wnioskodawca nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających wykonywanie takiej pracy.

Sąd ustalił:

T. L., ur. (...), z zawodu ślusarz.

Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 27 lat, 7 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 8 miesięcy i 29 dni stażu w szczególnych warunkach. Nie jest członkiem OFE. W dniu składania wniosku osiągnął wiek 60 lat.

(bezsporne)

W okresie od dnia 10 marca 1986r. do dnia 13 lipca 1992r. (6 lat, 4 miesiące i 5 dni) wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni (...) w L. na stanowisku spawacza-montera konstrukcji stalowych.

W okresie od dnia 15 lutego 1980r. do dnia 30 maja 1980r. skarżący odbył kurs podstawowy spawania elektrycznego.

Od początku zatrudnienia do 20 marca 1992r. wnioskodawca wykonywał obowiązki brygadzysty pracującego i jednocześnie kierującego pracą brygady spawaczy-monterów konstrukcji stalowych na budowie Zakładów (...) w L.. Na powyższym stanowisku skarżący był odpowiedzialny m.in. za jakość i terminowość wykonanych przez brygadę robót, a także udzielał pomocy kierownikowi budowy w organizowaniu robót brygady, sprawdzał również rysunek konstrukcji, która miała być wykonana. Brygadzysta pracował tak samo jak podlegli mu pracownicy. Spawacz-monter konstrukcji wykonywał kompleksową pracę, począwszy od wykonania konstrukcji, jej transportu oraz montażu w miejscu przeznaczenia, także naprawiał urządzenia transportowo-podnośne. Wykonywanie konstrukcji odbywało się w oparciu o wyroby stalowe walcowane, które trzeba było ciąć za pomocą elektronarzędzi, tj. za pomocą palników acetylenowo tlenowych, przecinarek elektrycznych i ręcznych, szlifierek kątowych, następnie elementy były trasowane, składane i montowane, najczęściej przy użyciu spawarek, ale zdarzało się również, że były skręcane na śruby. Ta sama brygada wykonywała transport tych elementów do miejsca, gdzie były montowane za pomocą spawania. Montaż odbywał się na wysokości jak i na poziomie. Do montowania konstrukcji na wysokości używano mechanicznych podnośników, łańcuchowych czy ręcznych linociągów. Duża część prac związana była również z demontażem starych konstrukcji przy użyciu palników acetylenowych.

W okresie zatrudnienia wnioskodawca przebywał na zwolnieniach lekarskich w dniach 17-21 listopada 1991r., 24-27 luty 1992r..

dowód: w aktach ubezpieczeniowych - zaświadczenie z dnia 29 czerwca 2010r., k.16 ; umowy o

pracę, k. 17-18 ;

- akta osobowe z zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni (...)

(...) w L. ;

-zeznania świadków: J. G. - nagranie audio-video- 00:05:42-00:18 :16; R. R. - nagranie audio-video- 00:18:16-00:30:00 ; zeznania wnioskodawcy- nagranie audio-video- 00:30 : 00-00:37:50 .

Decyzją z dnia 16 stycznia 2015 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

dowód :- akta ZUS - decyzja ZUS z dnia 16 stycznia 2015 r., k. 35 .

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca wykazał 27 lat, 7 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 8 miesięcy i 29 dni stażu w szczególnych warunkach, nie przystąpił do OFE, osiągnął wymagany wiek 60 lat. Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia powyższego warunku, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca wskazywał natomiast, że ma wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, bowiem jako taki należy uznać jego okres zatrudnienia w Spółdzielni(...) w L. w okresie od dnia 10 marca 1986r. do dnia 13 lipca 1992r.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, iż wnioskodawca nie posiada wymaganego, 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są okresy w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku i tylko praca wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia. Okresy pracy, o których mowa powyżej stwierdza zakład pracy, na podstawie

posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy - § 2 ust.2 Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r.. Przy czym dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa 1192/12, LEX nr 1240032; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1221/12, LEX nr 1294841). Do kognicji Sądu należy samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 910/12, LEX nr 1293579). Postępowanie sądowe o świadczenia emerytalno-rentowe regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego, które odmiennie niż w postępowaniu przed organem rentowym nie zawiera ograniczeń dotyczących postępowania dowodowego co oznacza, iż okoliczności, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków czy opiniami biegłych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 r., sygn. akt III AUa 291/12, LEX nr 1223240).

Na podstawie analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, akt ubezpieczeniowych, akt osobowych wnioskodawcy, zeznań świadków oraz wyjaśnień wnioskodawcy Sąd uznał, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...)w L. od dnia 10 marca 1986r. do dnia 13 lipca 1992r. na stanowisku spawacza-montera konstrukcji stalowych nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A, dziale V, pod poz.5 i w dziale XIV, pod poz.12 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości; prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym. Jak wynika przede wszystkim z zeznań świadków praca wnioskodawcy na stanowisku spawacza-montera konstrukcji stalowych miała mieszany charakter; część prac była pracą w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza i prace związane z montażem konstrukcji stalowych na wysokości, ale oprócz tych prac skarżący wykonywał także inne prace, nie związane z pracą w szczególnych warunkach. Jak zeznali świadkowie i potwierdził sam wnioskodawca kierował on brygadą osób zatrudnionych na stanowiskach spawaczy-monterów i wszystkie te osoby zajmowały się całym zakresem prac związanym z wykonywaniem i montażem konstrukcji stalowych, począwszy od wykonania konstrukcji, jej transportu oraz montażu w miejscu przeznaczenia. Przy czym wykonywanie tych konstrukcji polegało najpierw na wykonywaniu półprefabrykatów z elementów walcowanych, trzeba było taki element mieć, sprawdzić rysunkiem, wymierzyć, odciąć, trasować, złożyć, a na końcu zespawać, a czasami skręcić na śruby. Dopiero potem odbywał się transport tych elementów na miejsce gdzie miały być montowane i następnie montaż tych konstrukcji za pomocą spawania, na wysokości jak i na poziomie.

Jak wynika z faktycznie wykonywanych przez wnioskodawcę czynności nie wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac przy spawaniu i przy montażu konstrukcji metalowych. Przy wykonywaniu konstrukcji metalowych spawanie było tylko finalnym efektem prac skarżącego i nie zawsze wykonywanym, bowiem zdarzało się, iż elementy były skręcane na śruby. Natomiast szereg innych czynności wykonywanych przez ubezpieczonego zmierzających do wykonania konstrukcji takich jak sprawdzanie rysunku konstrukcji, wymierzanie, cięcie, trasowanie, składanie, transport nie mieściły się w kategorii prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Natomiast prace przy montażu konstrukcji metalowych tylko na wysokości jest pracą w szczególnych warunkach, a jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy montaż odbywał się zarówno na wysokości jak i na poziomie. Nawet gdyby uznać, iż montaż konstrukcji na poziomie kwalifikuje się do pracy w szczególnych warunkach jako prace przy spawaniu to i tak prace te nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd co do tego, iż prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do

szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Zatem warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem. Nie jest więc dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., II UK 233/11, LEX nr 1297790; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2013 r., III AUa 1308/12, LEX nr 1286495).

W związku z tym, iż praca wnioskodawcy miała charakter mieszany, część pracy była pracą w szczególnych warunkach, część nie, Sąd uznał, iż wnioskodawca nie spełnił przesłanki wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i na podstawie art. 477¹⁴§1 Kodeksu postępowania cywilnego odwołanie należało oddalić.